

Den aktuelle forsyningssituation på energiområdet

Forsyningssituationen på energiområdet er i øjeblikket stabil. Som følge af en række usikkerhedsfaktorer er der en øget risiko for afbrud af gaskunder (ikke-beskyttede) samt kontrollerende, løbende brown-out af elkunder til vinter.

Energimarkedet i Danmark og Europa er præget af usikkerhed og høje energipriser. Derfor har Energistyrelsen henvendt sig til Miljøstyrelsen med information om den aktuelle forsyningssituation og hvordan man som vand- og spildevandsforsyningsselskaber kan forholde sig til risiko for kontrollerede strømafbud eller lignende.

Gasflowet til Europa gennem Nord Stream 1 er løbende blevet reduceret siden Ruslands invasion af Ukraine, og har siden sommer været stoppet. Den 27. september 2022 blev der konstateret lækager på både Nord Stream og Nord Stream 2. Lækagerne på gasrørledningerne har ikke betydning for den danske forsyningssikkerhed, fordi gasrørledningerne ikke var i drift. Der leveres fortsat gas til Danmark over den dansk/tyske grænse, og de danske gaslagre er ca. 95 pct. fyldte.

Energistyrelsen har for nuværende ikke kendskab til konkrete forsyningsproblemer i Danmark. Alligevel er situationen alvorlig, og omstændighederne kan ændre sig hurtigt, idet energisystemerne er pressede af flere faktorer:

- Den varme og tørre sommer har resulteret i, et højt elforbrug og at der mangler vand i floderne i Europa, som normalt bruges til at leverer kølevand til kraftværkerne og til transport af brændsel og olie.
- I Norge og Europa mangler der vand i vandkraftværkerne
- Flere kernekraftværker i flere lande er ude af drift på grund af renovering.
- Det reducerede udbud af gas har resulteret i en stigende efterspørgsel efter alternative energiformer, såsom biomasse, kul og olie.
- Det øgede pres på energisystemerne skaber større usikkerhed om forsyningssikkerheden, hvilket særligt gør sig gældende i takt med at det bliver koldere og mørkere, og det danske energiforbrug stiger.

På baggrund af situationen har Energistyrelsen opfordret andre sektormyndigheder, herunder Miljøstyrelsen til at sikre, at selskaber, som er kritiske for opretholdelse af forsyningspligt i forhold til drikkevand og spildevand gennemgår aktuelle kritiske processer og processernes afhængighed af energi.

Skab overblik over jeres afhængighed af energi

Miljøstyrelsen vil derfor hermed opfordre vand- og spildevandsforsyningsselskaber til at foretage en kortlægning af jeres egne, kritiske funktioner og processers afhængighed af energi. Desuden opfordrer

vi til at få et overblik over, hvilke konsekvenser det kan få, hvis I ikke kan opretholde jeres processer mv. som følge af et eventuelt afbrud af energi.

Nedenfor finder I en gennemgang af og information om de forskellige energiformer. Under hver energiform er der har oplistet en række spørgsmål, der kan bruges til inspiration, når I gennemgår jeres afhængighed af energi.

El

Energistyrelsen vurderer, at elforsyningen er stabil i Danmark. Der er dog et øget pres på markederne for brændsler som biomasse, kul og gas, hvilket benyttes i elproduktion. Desuden er priserne på brændsler høje, hvilket også påvirker prisen på el. Som det ser ud lige nu, vurderer Energistyrelsen dog, at producenterne ikke mangler de nødvendige brændsler for at opretholde den nødvendige elproduktion.

Hvis vejret den kommende vinter falder inden for gennemsnittet, forventer Energistyrelsen ikke, at der vil være problemer med at matche produktionen af el med efterspørgslen. Ved et sammenfald af flere omstændigheder, er der dog risiko for effektmangel (at produktionen ikke er stor nok til at dække forbruget). Dette kan for eksempel være i tilfælde af, at vinteren bliver koldere end normalt eller hvis der kommer lange vindstille perioder. Desuden ved begrænsninger på udlandsforbindelserne samt havarier på kraftværker i ind- og udland.

Hvis Danmark skulle stå i en situation med effektmangel, kan de enkelte distributionselskaber i yderste konsekvens være nødsaget til at lukke for strømmen i kortere perioder. I en sådan situation vil det være et kontrolleret afbrud i op til to timer ad gangen i afgrænsede, geografiske områder.

I dag oplever elforbrugerne i Danmark i gennemsnit 20 afbrudsminutter årligt. Afbrud skyldes som regel vedligeholdelsesarbejde eller tekniske fejl i det lokale net, fx overgravninger af kabler. Afhjælpning af disse afbrud kan også i normal situationer tage mere end to timer.

Spørgsmål, der kan bruges til inspiration ved en gennemgang af kritiske processers afhængighed af el:

- *Hvilke kritiske funktioner og processer findes der i sektoren/virksomheden?*
- *Hvilke af disse kritiske funktioner og processer er afhængig af el?*
- *Hvad er konsekvenserne af, at sektorens aktører bliver ramt af et kontrolleret strømafbud?*
 - o *I to timer?*
 - o *I længere tid ved eksempelvis tekniske fejl i elnettet?*
- *Er der en beredskabsplan klar i en situation, hvor der er et strømafbud?*
- *Hvor længe kan man klare sig uden strømforsyning?*
- *Har man en back-up strømforsyning klar?*
- *Hvor længe kan denne alternative strømforsyning opretholde de kritiske funktioner og processer?*

Gas

Det europæiske gasmarked fungerer, og de danske gaslagre er fyldte. Prisen på gas er høj, men Energistyrelsen har for nuværende ikke kendskab til konkrete forsyningsproblemer i Danmark. Derfor er der ikke er ændringer i kriseniveauet på gasforsyningsområdet i relation til gasmarkedet. Imidlertid er det stadig en alvorlig situation, der hurtigt kan ændre sig.

I gassystemet er gasforbrugerne delt ind i tre grupper:

- 1) De solidaritetsbeskyttede gaskunder, der er husholdningerne og 'blå blink'. Det betyder, at kundegruppen er den allersidste, man afbryder forsyningen til, i tilfælde af gasmangel. Man fordeler desuden gas på tværs af Europa i tilfælde af mangel til denne kundegruppe.
- 2) De beskyttede gaskunder er eksempelvis virksomheder og fjernvarmeproducenter. De afbrydes som udgangspunkt heller ikke i tilfælde af mangel, men de er ikke indbefattet i solidaritetsbeskyttelsen.
- 3) De største gasforbrugere i Danmark - industrier og elproduktionsanlæg - er ikke-beskyttede kunder. Denne kundegruppe afbryder man som de første - enten helt eller delvist - i tilfælde af gasmangel.

Energistyrelsen er i dialog med de ikke-beskyttede gaskunder med henblik på at sikre, at et eventuelt luk for gassen bliver gjort så skånsomt som muligt for forsyningskæder mv. Indsatsen koordineres med Erhvervsministeriet, Fødevarestyrelsen, Miljøstyrelsen og Sundhedsstyrelsen. Disse virksomheder besvarer en lang række spørgsmål om deres forsyningsituation.

Selvom din forsyningsvirksomhed ikke umiddelbart er i fare for at miste forsyning af gas i tilfælde af mangel, kan det stadig være meningsfuldt at gennemgå processernes afhængighed af gas, og undersøge om der er områder, hvor man kan spare eller omstille til grønne alternativer. En generelt nedbringelse af gasforbruget i det danske samfund vil styrke forsyningsikkerheden og have en positiv effekt på de høje priser.

Spørgsmål, der kan bruges til inspiration ved en gennemgang af kritiske processers forbrug af gas:

- *Hvilke kritiske funktioner og processer findes der i virksomheden?*
- *I hvilke processer kan gasforsyningen erstattes af anden energi?*
 - o *Er dette allerede muligt, eller kræver det investeringer?*
 - o *Hvor længe kan disse alternativer understøtte processen?*
- *Hvilke processer vil blive påvirket hvis der bliver afbrudt for gasforsyningen?*
- *Er der en beredskabsplan klar i en situation, hvor gassen er afbrudt?*

Ved spørgsmål der relaterer sig specifikt til energisektorerne, bedes I rette henvendelse til krisehaandtering@ens.dk.

Venlig hilsen

Emil Skøtt Dalsgaard

Chefkonsulent | Vandforsyning

+45 23 66 78 34 | emskd@mst.dk

Miljø- og Fødevareministeriet

Miljøstyrelsen | Tolderlundsvej 5 | 5000 Odense C | Tlf. +45 72 54 40 00 | mst@mst.dk | www.mst.dk

[Sådan håndterer vi dine personoplysninger](#)